

TIDNINGS-VECKO

Vad har hänt?

Den blodiga kontrarevolutionen i Österrike är den gångna veckans stora världshändelse. Den kom, trots all förberedelse, i viss mån som en blixtnar klar himmel. Uppgifterna om det närmare händelseförloppet är motsägande. Och full krapphet kommer kanske aldrig att ges. Öfråskomliga fakta torde dock vara, att Dollfuß på hemvägen situationen den 9 februari gick till öppen attack emot socialdemokratin, då Wiens borgmästare Seitz bokstavligen bärs bort från sitt ämbetsrum och Wiens polisväsende ställes under hemvärns ledare major Fey — som redan sedan i januari har stannat hela värdagsmakten under sig. De socialdemokratiska skyddsledarna är redan tidigare upplösta och förbjudna att inneha vapen.

Polisen gick måndagen den 12 februari en razzia i den socialdemokratiska partibyggnaden i Linc och möts av gevärdrift, militär tillfällighet och kampen är i full gång. Man väntar på förhållande till socialdemokraterna tänkte gripa till väpnat motstånd och måhända ville man med detta få anledning till represallier. Så anser den välkända engelska tidningen Manchester Guardian. Arbetarna proklamerade generalstrejk i Wien. En polisofficer söker stanna ett demonstrationstråk och blir skjuten. Regeringen proklamerar ständträtt och upplöser de kommunala representationerna och de politiska partierna. Det s. k. supprerets är i full gång, dels i Wien med förlust, vidare i industristrafrika i Wien, i Stuttgart och Graz, samt på spridda ställen i Tyrolen.

Efter tre och en halv dag nästan oavbrutna strider har regeringen krossat motståndet. Och sedan kommer tre dagars ständträtt. Den först dömda bärs nerad på bår till den väntande galgen. Här många äro döda och skadade? De officiella uppgifterna betvivlas på guds grunder. I Wien hade socialdemokraterna förskansat sig i de stora nybyggda arbetarbostäderna, där de tydligen även förenett sig med vapen och ammunition i stor utsträckning. Påståendet att husen från början byggts till fästningar med tankar på kommunistiskt är orimligt. Inbördeskriget alla fallor ha utspelats och de mest fövirrade situationer ha uppstått, med kvinnor och barn i skottlinjen. Förbundskansler Dollfuß i yttranden till utlandspressen att svi dö ju människor och kvinnor, har fått en märklig relief.

NATIONALSOCIALISTERNAS STAREDO att inbörda skörden. Hitlers rik begagnar varje tillfälle att kländra Dollfuß tillvägagångssätt och har nu ställt ett uttåman: Österrikes nationalsocialistiska skola till den 28 februari ska förtaga någon propagandas, och förvänta att österrikska regeringen under denna tid etablerar samarbete med nationalsocialismen. Sker icke detta, kommer nationalsocialisterna att göra väpnat uppror.

POLSTENDENTEN ZETTER-QUIST, som fått många hårda ord från våra hemmanstämmer, har nu fullt klarlagt det mystiska revolverattentatet mot förtäggaren Wicklund. Allt var en noggrant uttänkt provaktion. Skottet lossades av en notarie i överstämhallen i Stockholm. Snyggt såttakt.

KVINNLIGA STATSRADET och diplomater, föreläsare norska regeringen och justitierevisionen vill utsträcka förslaget till kvinnliga präster, vilket även bifallits i Odelstinget med 60 röster emot 49. I diskussionen yttrade sig dr Sigge Svensson, bøger för. Men senad att Venstre måste rösta i enighet med sin programpunkt om sällskaplighet för män och kvinnor, liksom bögerna, enligt sin punkt om rättstillgrip och ekonomisk likhet. Fru Oella Granth, bøger, suppleant för Sverigesrepresentanten i Helsingfors, talade för kvinnliga präster både ur kristlig och kvinnoaktenskapens synpunkt. För talade också fru Helga Karlson, Arbetarpartiet — också en kvinnoaktenskapspunkt — fast hon framställde att det icke var präster utan ämbets och bröd följt och önskad. Det anses att förslaget säkert går igenom även i Lagtinget.

Upplysningstjänsten

Vapnen bär skulden. Ideal omsatta i verkligheten.

Av två brev från Wien vill adressaten glänsa låta Tidevarvets läsare få del.

Wien den 15 febr. 1934.
Nu vill jag skriva och berättat härifrån, för jag förstår det ni andra. Händelserna i sin helhet vet ni naturligtvis, jag kan bara ge en situationsbild...

Det var en underligt känsla mitt på måndagsförmiddagen när all elektrisk drift upphörde. Spörsvagnarna stod stilla på spåren, de offentliga klockorna stannade och på precis 20 min. över 12 stod de sedan i flera dagar och erinrade som ett hemskt smemolens om vad som skett. Ljuset slochnade och de som händelserna stod hemma och strök med elektrisk stryklar eller tagade middag på elektrisk spis började undra vad som skett.

Ute blev man emellertid snart varse att det var allvar å färde. Soldater marscherade upp, gator avspärrades med taggtrådstängsel, kulspjutor sattes upp. Anna på kvällen följande in te det elektriska ljuset, Wien var färdigt i ogenomträngligt mörker. Till klockan 8 såg man ännu små fladdrande ljula i alla caféhus, dit man var människor sitta, i hopp om att få höra några ledningar om presserna på elektricitet, förklarades det, de kunna ej ännu trycka.

En mjölnstad utan ljus är något fantastisk. Man trevar efter huvusgator för att yta när kvarteret är dött, ställer på andra skuggstränder, snabbt över något stort som ligger i vägen. Är det kanske en kulspjutor? Teatorkantern blir till en avgrundstråd — och plötsligt lyser en lykta en i önsket. Man står framför en laggrändsmur och uppföras att teglsteniga sig och ett uppe varit man vill gå, det händer att man blir framslappat, men lika ofta hänvisas man till andra gator och långa avvägar. Man tar sig om huvudet och undrar om det är sant eller om man drömmer från treflöbriga krigets dar.

Och så börjar rykten att surra. Det enda man vet med säkerhet är att stri-

derna huvudsakligen slätt kring och i de stora arbetarhustens komplex. Där lär de ha kämpat som lejon å ännu håll, man som ramlar i korridorerna, uppvinglar och vändingar. På förfrågningar från utländska utrikesdepartement angående utländska undersåttars liv, lär man här på polisen ha svarat att de ännu ej alls vet hur många och vem som dött. En arbetarströta log livet av sig och allt barn. Hon var hemvärnsinnad och mannen stod vid de socialdemokratiska kulspjutorerna. Dag och natt hörs skottsvalvorna. En äppel förstämning råder överallt.

Wien den 16 febr. 1934.

Det jag skrev igår tycktes mig så utan någon egentlig mening, så därför vill jag tillägga några ord. Jag tror man skulle kunna säga »Vapnen bär skulden». Det har ju tyvärr bemätnats att arbetarhustens varit fullt beväpnade med gevär, handgranater och kulspjutor. Likaså ha hemvärnarna under hela denna tiden väpnats. Det ligger säkert i sakens natur att alla dessa vapen vill komma till användning. Medvetandet att de ännu där, gör att andra fridgärs bekämpnings- eller förlikningsvägar försöks. Var och en känner sig stark i medvetandet om att kunna leverera en batalj.

Om igen tänker jag på två saker — dels att det är vapenslag, dels att det är detsamma som skjutet. Här inträffade ändå allt det andra obryggliga, t. ex. ett ämbets. En advokat, som på intet vis var delaktig, hade tagit en droskbil för att föra till sitt kontor. Gatorna var då ännu delvis avspärrade. En vaktpost ropar halt. Chauffören stannar inte — hade kanske inte ens hört det — posten skjuter och advokaten träffas dödligt. Det har säkert varit många såna fall — helt bevidna. — I ett hus ville de ta gift när de såg ett de inte kunde hålla sig längre. Men det fanns helt enkelt inte något tillstånd. När man sen betänker alla själsliga strider, de som skäms att ge sig, andra som på över för att rida hästar och barn och förlorats av de andra. Det är bottenst.

Till sysslöshetens lov.

Vi inför här — i översättning och med några utelämnningar — förtäggning och skil på Bertrand Russells märkliga artikel ut Harper's Magazine, Till sysslöshetens lov.

Varje mänsklig varoise måste nödvändigt under sin livstid konsumera ett visst mått av mänsklig arbetsprodukt. Och så länge det blott gäller detta nödvändiga, må man uppfatta arbetet som en plikt, men endast då. Jag vill blott vidföra det faktum, att i alla moderna samhällen utom Sovjet-Ryssland finns det en hel mängd människor, som slipa undan även detta minimum av arbete, nämligen de, som ära pengar, och de som gifta sig till pengar. Men detta att sönliga människor sällas på sysslöshets, finner jag inte alls vara så skadligt som det, att listigare bringas att antingen arbeta för mycket eller svälta ihjäl. Om varje lö-

tagare arbetade fyra timmar om dagen, skulle det finnas fullt tillräckligt med arbetsprodukter för alla människor, och ingen arbetslöshet — om man bara aldrig så lite använde sig av en förtäggning organisation. Men den välstämde blir försäkrat över en sådan idé, emedan han är övertygad om att den fattiga inte skulle ha förtäggning att på rätt sätt använda sin lediga tid. I Amerika är det vanligt att även de förtäggning männen arbetar många timmar. Sådana män kunna naturligtvis inte tänka sig någon ledighet för lönligare annat än som ett grymt straff i form av arbetslöshet. Även för sina egna söner vill de inte veta av någon ledighet. Men fastän de låta sina söner arbeta så hårt, att de inte får tid att bli civiliserade, ha de ingenting alls emot att dras framt och döträtt göra ingenting. Det snobberi med sysslöshet, som i ett aristokratiskt samhälle utsträcker sig till båda könen, är i ett penningsläst begränsat till kvinnorna.

(Forts. å sid. 3).

Ideal omsatta i verkligheten.

Bostadshus i Breitensee, Wien.

Huset på bilden är ett av staden Wiens bostadshus, uppfört i Breitensee och ritat av den framstående arkitekten och hemiedaren professor Josef Frank i Wien. Som man ser ha sot och luft till det yttersta tillvaragits. Hela kompositionen präglas samtidigt av rörelse och fasthet. Det är ett utbukt exempel på den sköna och ändamålsenliga byggnadskonst, med vilken denne europeiskt ryktbara konstnär bidragit till nyttygandet i Wien. Detta är endast ett verk bland många som han utfört och som ingå i det bostadsbestånd på c:a 60,000 lägenheter, vilka uppförts under den socialdemokratiska regimen i Wien. Mot bakgrunden av denna verklighet

framstår cynismen i förbundskansler Dollfuß ord till den församlade pressen, några dagar efter oroligheterna i Wien, i den skarpaste dager. Förbundskansleren talade om de »svärdiga penningsmunnorna, som använts till att bygga »de fästningsliknande bostadshusens som ett led i socialdemokraternas systematiska förberedelse till inbördeskrig.

Här förhåller det sig i själva verket med de svärdiga penningsmunnorna, det förtäggna sörseriet och fästningsbyggnaderna? Man kan just i dessa dagar ha haft förtäggningen att kunna träffa professor Frank i Stockholm, har Tidevarvet vänt sig till (Forts. å sid. 2).

PARIS-BRYSEL

Blyertsbrev från en resa av ELIN WÄGNER.

Trots allt måtte man ha kvar några outrotliga förtäggningar om vad som är rimligt och tänkbart i denna värld. Efter den magiska förtäggningen genom Aerotransport på en förtäggning från Bulltofta till Place Lafayette hade jag svårt att fatta att jag verkligen var i Paris, som man annars så mödosamt uppnår. Och när jag storstreckadligen vandrade uppför Champs Elysees och fann den så stilla som Strogan i Växjö, låg där något drömligt och överkligt över denna döda människömsstad. Hälén i lyxmagasinserna ruf efter kulor och stenar syntes dess tydligare gå, och erinrade om att polis och borgare nyss varit i blodig konflikt med varann. På offentliga byggnads trikoloren på halv stäng, låg begravd de dödade.

Iman jag lämnade Paris för att fara till en fredskonferens i Bryssel, var Paris sig likt igen, som det betar, men nu skroko förtäggningarna ut nyheterna om händelserna i Österrike. När jag var i Wien 1920, undrade jag var dag, varför ratorna i dess lyxbyheter vore hela. Men den gången vore socialdemokraterna vid makten i landet, nu skulle de drivas bort även från staden Wiens regering. Att detta inte skulle kunna ske lika snabbt och motståndslöst som när deras tyska kamrater kördes bort, det visste man. Men ingen förberedde hade ändå kunnat härdas en att

ta emot med fästning nyheterna om brinnande inbördeskrig med artilleri i full funktion på Wiens gator!

Fredskonferensen i Bryssel den 15 februari öppnades under skuggan av denna österrikska tragedi och skräcken för dess följder. Det hjälpte inte att resolutionskommittén genast förklarade att händelserna i Österrike inte hörde under kongressens diskussionsämnen och att vi alltså inte kunde uttala oss om dem. Vi vore ändå österrikska under välsigningssten i Palais des Academies. Måken ord förändran Amadeo Giannini, som ser ut som en liten Mussolini, eller Lord Cecil, kongressens initiativtagare, kunde förtäggna de par hundra dagtagnarna att glömma Seitz, Otto Bauer, Dollfuß och de många namnlösa aktörerna i den österrikska tragedien.

Kongressen vill försvara för fredens är kallad av den internationella sammanslutningen av föreningarna för Nationernas förbund. Det är förtäggligt om detta inte säger svenska läsare någonting. Den svenska föreningen för Nationernas förbund är som död, även om den ännu skulle officiellt existera, vilket jag inte vet. Men i vissa länder spelar den en roll, i England t. o. m. en stor roll, med en miljon medlemmar. Dessa föreningar representeras en regeringarna närstående folkförbundspecifikt, oftast understödd (Forts. å sid. 3).

TIDEVARVET

Radikal politisk veckotidning.

REDAKTÖR: Carin Hermelin. ANSVARIG UTGIVARE: Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfrid lördag. Triesvaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh: Eva Andén. Norrlandsplan 18. Tel. 75 75, 75 76 STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvssaker. Botredningar och testamenter. Förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förklaringar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNGSÖGATAN 6, STOCKHOLM. Tel. Vxel: N. 333 15.

Allm. Barnrödshusets poltiklinik

Alla vardagar 11-12 för havandeskap och dess sjukdomar och 14-14.30 för kvinnosjukdomar.

Mag- och Grossessgördlar

utmärkt passform, tillverk. å egna verkst. Gummistrupor, benbindor samt alla slag av Sjukvårdsartiklar. Öns. billiga priser.

Professor Johan Almkvist

Nybergsgatan 7, Stockholm. Tel. 67 50 75. Hud- och Könssjukdomar. UPPLYSNING I KÄNSKAFLIGA OCH SEXUELLA FRÅGOR.

Alma Axelssons

FÖRLOSSNINGSHEM LINNEGATAN 19. Mottager inackord. även för längre tid. Tryggt och ögen, välräk. Tel. 778 24.

MALMÖ:

Sexualhygienisk rådföring

kan ske hos sundhetsinspektören, doktor Höjer, måndagar kl. 12-13 å hälsövers- byrån samt hos doktor Eva Smedberg, Gustaf Adolfs Torv 45, måndagar kl. 17-18. Rådföring kostnadsfri. Obemed- lade och mindre bemedlade kvinnor kun- na efter läkarens prövning erhålla lämpl- igt preventiv utan kostnad.

Har Eder dam- frisör Tidevarvet?

Centralbadets damfrisering

ELLEN JOHANSSON

DAMFRISERING

SCHÉLLEGATAN 18 TELEFON 50 74 13

Folkungagatan 84

Besöksfröja 59 månader vid porten.

IVAN NYVELIUS S. A. AHLENIUS

REG. TANDL. Tel. 41 08 84. Konstgjorda händer Köngen.

Arvid Holm

BEGRAVNINGSBYRÅ

Sit Eriksgatan 86, Stockholm. Tel. 30 89 52, 31 88 40. Efter order pr tel. besök i hemmet.

Den 24 Febr. 1934.

Ned med vapnen!

Det nya Österrike, som hade fram- gått ur krig, revolution och inflation var bankruterat, lemläst, hungrande, med förtvivald bostadsnöd och lamslagt näringsliv. Och ändock blev det en plats i världen, där po- sitivt god växte ur katastroferna. Det visade ett folk, som trivdes med sin avväpning, vars rätta element tycktes vara att gå in i det civila li- vet, mänskligt, vänligt, obyrkratiskt och barnkärt. Där gick »den nya skolan» fram genom hela rikets all- männa skolor som en frisk, mäktig rörelse, väl balanserad och med konstens livgivande källsprång por- lande fram överallt. Där träffades uppfostrargenierna Aichhorn som »en mysande julgubbe» på de olika Wiener-bezirkens rådföringsstäl- len angående svåruppfostade barn — han, Aichhorn, som förvandlat Österrikes största tvångsuppfos- tningsanstalt till en läkeodonsplats för tentsals ohanterliga, olyckliga un- domar. Och där byggdes — i alla städer, ej bara i Wien, utan kända- bara uppoffringar för någon — des- sa väldiga bostadshus kring vackra planterade gårdar, där verkligen »de fattiga» kunnat flytta in, ty hyrorna ha varit tillräckligt låga.

Entusiasmen, obetingad insats av initiativ- och arbetskraft och av strid för sakens skull har varit vad som krävts och givits av ledarna, större och mindre, för dessa rörelser. Man tänkte en gång, att även om den socialdemokratiska majoriteten i Wien och i förbundsriksdagen måste vika för en annan, skulle dock bostadshusen stå kvar, hyreslagen bli orubbad och den fria skolan, den genomgripande förstältsen för barn och ungdom, ej kunna utrotas. Nu är allt sönderskjutet, bokstavligen och andligen. Och orsaken till des- sa strider är helt enkelt vad som änu- nu hos alla civiliserade folk är själv-

klar sak: krigsberedskapen. Krigs- beredskap, väpnad skräck, som allt- tid med stel blisk söker komma en hästlängd före motståndarna — och så faller det första skottet.

En strid kan dock kämpas ut och försonas. Men i dessa striders spår går något ondare än till och med krigsberedskapen: fascisismens anda. Fascisismen, liksom nationalsocia- lismen, strävar överallt ytterst att förvandla land och folk till ett oklan- derligt fungerande krigsredskap. Den italienska fascisismen bereder sig f. n. för krig mot Jugoslavien. Det gäller att ha en pålitlig barriär mel- lan detta land och dess blodsförvan- ter i Tjeckoslovakiet, liksom en barriär mot Tyskland. En sådan barriär blir bäst säkrad genom ett fascistiskt Österrike-Ungern. Därför uppmanades de österrikiska hem- värnsförbundet, därför krossas, när så befinner lämpligt, en hel kul- turvärld: det omilitariska, mänsk- ligt och konstnärligt betonade Öster- rike, som tappert strävat att om- sätta mänskligt-sociala ideal i verk- ligheten.

Mycket ha vi — har världen haft att lära av detta Österrike, som nu håller på att strypas. Dess förlä- riga sista strid borde lära oss att se och upptatta innebörden i en gam- mal lösen från en österrikisk kvinna: Ned med vapnen!

Reaktionen mot kvinnorna.

Det förnyade angreppet vid årets riks- dag från hr Nyblom och vissa hans meningsfränder på giftna kvinnor i stat- lig och kommunal tjänst, är inte det en- da tecknet på reaktionens landvinningar. Medan hr Nybloms motion går ut på ut- redning angående olika möjligheter att »förnya» de giftna kvinnorna att frånträda sina tjänsters har en liknande, churu nå- got mindre grovt formulerad tankegång kommit till uttryck i motioner i andra kamraren bl. a. av hederhärmen hr Bengtsson i Kullen, hr Meyerhöffer, den tränade motionären på området hr Sand- ström samt — i betydligt mildrad form — av socialdemokraten hr Wejne.

Hr Bengtsson begär utredning för det första angående begränsning av bisys- losystemet inom statsförvaltningen, d. v. s. begränsade möjligheter för en och sam- ma person att inneha flera befattningar. I samband med detta föreslår han även

utredning beträffande äkta makars sam- tidiga anställning i statsjänst, eller vad som egentligen nog brukar kallas »dub- belanställning». Hr Bengtsson framhå- ler därvid vilka »missbruk som florerar» på detta område.

Hr Meyerhöffer begär medgivande i varje särskilt fall för giftna kvinnor att få inneha allmän tjänst och hr Wejne begär utredning om viss inskränkning i tjänst- göringen, exempelvis halvtid, gällande för alla men, som motionären framhåller, »i praktiken torde det dock komma att bli de giftna kvinnorna som mest använda sig av den givna möjligheten».

Det är skäl i att påminna sig att dessa ideliga försök till undergrävande av gif- ta kvinnors arbetsrätt måste få farliga följder för den kvinnliga arbetskraften så- som sådan — genom att brännmärka de som andrarangs-kraft — och därmed bli ett angrepp mot kvinnans medborgerliga ställning i sin helhet.

Nykterhets- folkets medlemskydd.

I samband med den moderna teknikens utveckling har skillnaden i olycksfalls- frekvensen bland de helynktra å ena och icke-helynktra å andra sidan blivit allt mera tydlig. Särskilt har motortrafiken ställt denna skillnad i öppen dag. För att tillvarata de helynktras in- tressen samt för att få ytterligare mate- rial till siffermässig beaktning av dessa förhållanden, arbetar sedan något år till- baka försäkringsbolaget Motorförsäkra i Stockholm, vilket bildats av helynktra motorförares.

Då resultatet av detta arbete varit syn- nerligen godt, har man nu gått in för att å hela den svenska nykterhetsrörelsen skapa en försäkringsform för olycksfall som giver medlemmarna i resp. organisa- tioner större fördelar än vad som någon- sin tidigare erbjudits nykterhetsfolket. I förmodat, att Nykterhetsfolkets Medlemskydd, som försäkringsformen kallas, skall mottagas med tillfredsställelse bland medlemmarna i de olika organisationerna.

Ideal omsatta i verkligheten.

(Forts. fr. sid. 1).

honom och bett honom berätta något närmare om den moderna bebyggelse, som nu på flera ställen blivit så tragiskt skövad under inbördesstriderna i Öster- rike. Vi träffa professor Frank samma dag som han, efter ett slutfört uppdrag för en stockholmsfirma, ämnar återvända till Wien. Professor Frank, som utom sin verksamhet som arkitekt, är känd som författare till arbetet Arkitektur als Symbol och som en glänsande och oerhörd uppskattad föreläsare, gör intryck av en kulturänniska i ordets bästa mening, en samlad personlighet med värme och djup, som i sitt sätt att uttrycka sig ådagä- lägger genomgående kunskaper och in- tresse för saken.

Professor Frank påminner om att det är tio år sedan det sociala bostadsbyg- gandet började i Wien. Det skedde und- er en tid av våldsam inflation — alla nya samhällsgrupper förlorade sina pengar, varför skulle då husägarna ensamma få behålla sina? Och dessutom ha tillfälle att spekulera i bostadsnöden. Så genom- fördes genom riksdagens beslut för hela Österrike en hyresskyddsförordning, som innebar att hyrorna togos bort och endast en avgift till husägaren kvarstod, avsedd för husets underhåll och omkostnader. Därtill kommer en skatt, en bostadsskatt, som går till det allmänna och oavkortad användes till uppförandet av nya bostä- der.

— Är nu denna skatt i verkligheten så betagande, som man på olika håll har velat göra gällande?

Professor Frank talar om ett exempel, hans egen vånning i Wien. 1914 öftalade han för den 120 österrikiska kronor, d. v. s. omkring 100 svenska kronor i må- naden. Nu betalar han för samma vånning

40 kr i månaden. Största delen av denna avgift gäller förbättring, såsom hiss, belysning o. s. v. 3 schilling av detta belopp, eller ca. 1:75 i svenska pengar, utgöres av skatten. För de små vånin- garna på ett rum och kök, tambur och w. c. betalar man en halv schilling eller omkring tretio öre per månad i sådan bostadsskatt.

— Det har också påståtts, säger pro- fessor Frank, att Wiens bostadshus skulle vara alltför påkostade och dyrbara. Den är tvärtom mycket billigt byggda, i jäm- förelse med svenska förhållanden rent av primitiva. Det finns varken värme, bad- rum eller hiss, man eldar i järnkaminer. Däremot finns vattenledning och gas. Till största delen utgöres lägenheterna av två standardstolarer på resp. ett rum och kök och sammanlagt 36 kv. samt två rum och kök på 45 kv. utrymme. Om- kring tre procent av lägenheterna är stö- rre bostäder, avsedda för barnrika fami- ljer. Till skillnad från Tyskland, där det trots allt bostadsbyggande i städer som t. ex. Frankfurt am Main, ända aldrig blev arbetarna som hade råd att bo i de nya lägenheterna, har det i Wien ver- kligen varit arbetarna, som bott i dessa bostäder. Överallt funnos också barn- krossor och liknande anordningar, som underlättade för föräldrarna att sköta ett arbete utom hemmet.

— Det är sannolikt att hyrorna nu börja gå upp, fortsätter professor Frank. Och som största delen av Wiens arbetare är arbetslösa, är det omöjligt att veta hur de då skall kunna bo kvar i bostäderna. Dollfus har visserligen alltid förklarat sig vara arbetarvänlig och vid varje val ha de kristligt-sociala haft de låga hy- rorna på sina valprogram. Men Dollfus talar endast om att återgå till »den gamla goda tid, när bonden och hans dräng åt ur samma skåld». Men, slutar professor Frank, han har aldrig gjort en praktisk handling för programmets förverkligande. C. H.

Gärdets Tandklinik. Valhallavägen 143, 4 tr., Stockholm. Tel. 62 30 70. Kostnadsfri rådföring. Röntgen. Vard. 9-5, Tisd., Torsd. även 6-8 e. m. Söndagar 10-1. ENDAST LEG. TANDLÄKARE.

Reumatism, neuralgier, luftrörskatarr, astma m. m. behandlas framgångsrikt med hörfrekvens. Apparater säljas o. uthyras. Undervisning av apparatens skötsel lämnas. F. A. B. HOLMSTRÖM. Herkulesgatan 8, Stockholm. 20 50 22.

All litteratur. I föreläsningar: TIDBEREPLUTEN FREDEN (Europa-ns största fredslösning), PAX-GLA MEMORANDEN, PAX-SEKVIORNA med intelligenz av pastor Per Öyberg, kapten C. J. Brönning, f. borgmästare Carl Lindbagen, magistrat Carl Sandblom och rektor J. L. Saxon. På baksliden av skrivorna vandra utgående eller marktrycken. Vackra fredsbrevmärken m. m. Bekrivna från FREDSBYRÅN. Södra Söderströmögatan 21, 3 tr., STOCKHOLM.

Dövas Val's Syateljé. mottager beställningar av alla slags sömnad. Märkning och kläsning själv hand som maskin. Även lagningar. Östermalm. 33 n. b. Tel. 11 61 93. Öppet vardagar 9-6, lördagar 8-2. SER ARBETE ÅT DÖVA KVINNOR. OBS! Kostnadsfri pröv. Vålgjort arbete.

Bagarstuga. HORNSGATAN 37. Tel. Söd. 70 00. FOLKUNGAGATAN 65. " " 73 37. GOTGATAN 52. " " 333 90

Kungl. Hovbolmsterhandel H. FLATOW. Teleg.-adr. Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgironkonto 549

Säg det med blommar! Västergångatan 14. STOCKHOLM — Blomsterförmedling till in- och utlandet — 1/2 kg. blyförpackningar Kr. 4.—.

Sörmans Thé uppkopats av alla finsmakare. Endast en kvalitet. Den bästa. 1/2 kg. blyförpackningar Kr. 4.—.

SÖRMANS REGERINGSGATAN 4 och HÅNGATAN 8 STOCKHOLM

Senaste nytt!

Handmålad lampskärm på särskilt preparerad oljeduk utföres på beställning i alla storlekar och modeller (valfria motiv) exempelvis egna välkända platser o. s. v. Rullgardiner målas. Amatörforlön förstoras.

K. W. Lindbergs Konstateljé

Regeringsgatan 50, 1 tr. ö. g., n. b. Tel. 20 82 28. STOCKHOLM.

Förföring från landsorten besvaras omg. Ombud antagas å platser, där vi ej äro representerade.

Hôtel Plaza

STUREPLAN rekommenderar sin vackra in- tima restaurant.

Lunch fr. Kr. 1:25. Middag " " 1:75

Evrytmiundervisningen i en folkskoleklass. Till sysslöshetens lov.

Några erfarenheter.

»En väldig uppfostrare till att höra och se... till att gripa om värden som icke kan tagas ifrån en, är evrytmiens», står det i en artikel av Honorine Hermelin i nr 4 av Tidevarvet. Efter som mina skolbarn — 2:dra klass småskolan — är nog lyckliga att ha kommit in under evrytmiens fostran, vill jag gärna, på Tidevarvets uppmaning, berättat något om dess verkningar.

Vid mitten av förra höstterminen började evrytmilärarinnan fru Astrid Frykman övningarna, som pågått en gång, ibland två gånger i veckan. Lektionerna har ägt rum omedelbart efter skolagens slut. Föräldrarna har ställt sig förstående till saken. Barnen har redan från början verkat mycket intresserade, pojkarna inest. Ett par pojkar vägrade först att deltaga. Men inte härjade de ut länge med avståndstagandet! En av dem, en riktig liten rustibus frösten, frågar nu rätt som det är, om jag säkert kan löva, att de får ha evrytmi ända tills de slutar skolan. Han ville helst hålla på »hundra miljoner år». Och nog önskar jag, att jag kunde löva honom, så stort värde sätter jag på evrytmin som uppfostringsmedel.

Lille Fred.

Evrytmiens verkar starkande och gör kroppen till ett tydligare redskap för själen. En av mina små pojkar, Lille Fred, har varit ett talande exempel på disharmoni mellan kropp och själ. Han är liten och klen, hans händer och armar vägar sig liksom inte fram, han har förskräckt krupt in i sig själv, och när det blivit för mödosamt, har han förlorat sig i drömerier. Svårt har det varit för honom att hålla i pennan, än svårare att skryda sig, och att träda på nål och tota till stygn har varit så gott som omöjligt. Men har det gått att ge ett klokt svar, då har den lille parveln inte blivit efter, och i kristendomen har man fått se glim-

tar av den rikaste barnasjäl. När den lille pojken kan säga: Det vore bättre att få dö, mamma, för det är så svårt att leva — då förstår man, att han omedvetet lidit av den bristande balansen mellan kropp och själ. — Så kom evrytmin. Svårt var det för honom — men roligt ändå. Han är omusikalisk och har inget sinne för takt och rytm. Men han har energi! Och hur det är, så börjar förtärna lyda. Stavövningarna var också ett problem. Men nyttigt var det för de små tafatta händerna att sluta sig kring kopparstaven och stärkande för de svaga armarna att utföra alla rörelserna med den.

När barnen i den »energiska anapens» med strålände energi sträcka ut sina armar och slå ihop händerna så det klatschar om dem, sträcker den här lille pussen ut sina armar som ett par ängsliga trevare för att lika hastigt dra dem tillbaka igen, liksom förskräcktes han över att ha vägat sig så långt ut i den kalla världen. Men allt längre och längre vågar han sig. Och här man sett på måken! Träden går inte alltid ur nälen, pennan faller inte så ofta ur handen, bokstäverna blir inte längre så darriga och arbetet ersättes inte alls av drömerier. Och när snön sist kom och jag fick se den lille grabben ta händerna fulla och med kraftiga tag och under ljudigt skrott mula kamraterna, då tänkte jag i tacksamt hjärta, att nu var det kanske ändå inte så svårt att leva längre!

Evrytmiens verkar frigörande och hjälper de blyga barnen att ge uttryck åt sitt väsen. Jag har t. ex. en flicka, tyst, stilla, tillbakadragen. Hon ger mest enstaviga svar. En hel mening vore en för lång seglats! Blygheten gör henne stel och liksom läser fast hennes armar vid sidorna. I evrytmin glömmen hon sig själv. Allt mjukare blir rörelserna, allt rödblodnigare kinderna, hon ler för sig själv och hela hennes ljuvliga väsen träder fram i all sin innerlighet.

Evrytmiens ger barnen en stark känsla för takt och rytm och det återverkar i sin tur på både gymnastik och sång. Alla de vermsätt barnen går efter och verkligen med hela kroppen får känna och uppleva, måste förbereda en inifrån kommande författelse för dikten.

Alldeles påfallande har barnen på sista tiden visat sig ha öra för klangen, rytmen, skönheten i t. ex. en bibelvers eller en psalm. De tar det in i sig och lyssnar på ett nytt sätt. Jag läste härmedagen Jes. 40: 26:

Lyften upp edra ögon mot höjden och se:

vem har skapat allt detta? Det har han som för härskaran däruppe fram i räknade hopar. Han nämmer dem alla vid namn; Så stor är hans makt, så väldig hans kraft, att icke en enda uteliver.

När vi slutat, säger min lille Olle, han med kopparhåret och kvicksilveret i kroppen: Läs alltihop, fröken! — Vet du, det är för långt och för svårt för er än så länge. — Läs det ändå, fröken! — Ja, fröken läste ändå. — Och när hela Jesaja 40 kap. var till ända, utbrast han ur sitt hjärtas djup: Så vackert det var! Och det sista var allra vackrast! — Så kan inte, enligt min tanke, en liten bråkstake säga och göra, om han inte fått sina öron upplåta.

Olle.

Evrytmiens gör språkljuden levande för barnen och ger dem — omedvetet än så länge — en glimt av språkets innersida, språkets själ. Många vuxna människor reagerar med ovilja, liksom jag själv gjort, inför de rörelser, som evrytmiens har för de olika språkljuden. Men barnen reagerar inte alls på det sättet. För dem är det naturligt. Det är högst intressant att iakttaga hur de får en förkärlek för vissa ljud, liksom också vilken olika karaktär samma ljud hos skilda barn.

Barnen har med stort intresse i evrytmiens utfört dikter, vokalistiskt eller konsonantiskt. Detta har i sin tur börjat återverka på läsnings, så att intresset vaknat för att forma orden och låta varje ljud komma till sin rätt.

Evrytmiens gör rikare. Den ger barnen andliga gåvor, lär dem att lyssna inåt — och framför allt — stämmer deras sinnen till värdnad och andakt.

Agnes Gustafson.

En värdig och ståtlig demonstration emot fascisismens våldsmakt hade på onsdagen anordnats av Stockholms arbetskommun och Fackliga centralorganisationen. Högtidligt avvecklade sig de röda fanorna och det svarta läget emot kvällshimmeln, och Internationales klingade som sällan i Stockholm: 150 organisationer deltog.

(Forts. fr. sid. 1.) Jag medger, att förmågan av ett klokt utnyttjande av fritid är ett resultat av civilisation och uppfostran. En människa som bara har arbetat hela sitt liv, får det långtråkigt, om hon plötsligt blir sysslös. Men utan en väl tilltagen fritid, kan människan inte bli delaktig i de bästa skatterna.

Proletariatets seger i Ryssland har en del punkter gemensamt med feministernas seger i en del andra länder. Under årtionden hade männen erkänt kvinnornas överlägsna lyshet och tröstat dem för deras underlägsenhet genom att påstå, att kvinnlig lyshet är bättre än makt. Till slut beslöt sig feministerna för att säga badådera, emedan pionjärerna ibland dem trodde allt vad männen sagt dem angående önskvärdheten av dygd, men icke vad de sökt intala dem angående värdelösheten av politisk makt. Något likriktande har hänt i Ryssland vad beträffar kroppsarbetet. Under årtal har de rika och deras hjälpredor skrivit och lovprisat det »hederliga kroppsarbetet», de ha besjungit det enkla livet och beklamt sig till en religion, som lär, att det är lättare för de fattiga att komma till himlen än för de rika. Och på det hela taget ha de arbetat på att låta kroppsarbetarna att tro, att det är något särskilt fint med deras yrke, precis som männen ville få kvinnorna att tro, att det var något särskilt fint med deras sexuella slaveri. I Ryssland har allt detta tal om kroppsarbetets överlägsenhet blivit taget på allvar med den påföljd att kroppsarbetarna är mera hedrad än någon annan.

I Västerlandet ha vi olika sätt att behandla detta problem. Vi göra intet försök till ekonomisk rättvisa. En stor del av all arbetsprodukt går till en liten del av befolkningen, av vilka många inte alls utföra något arbete. Tack vare frånvaron av kontroll över produktionen producerar vi massor av saker som inte behövs. En stor procent av arbetare låta vi gå sysslösa, emedan vi inte behöva deras arbete, därför att återstoden får arbeta för mycket.

Och när alla dessa metoder visa sig omöjliga, så ställer vi till med ett krig. Vi låter en massa människor tillverka sprängämnen, och en mängd andra lär vi att låta dem explodera, precis som vi vore barn, som just upptäckt fyrverkeriets tjusning. Genom att kombinera alla dessa metoder lyckas vi hålla den uppfattningen vid liv, att menig man bör ha en mängd kroppsarbete på sin lott.

I Ryssland måste detta problem lösas

på ett annat sätt tack vare den ekonomiska rättvisan och den centrala kontrollen. En rationell lösning skulle vara, att sedan det allra nödvändigaste producerats, så småningom minska antalet arbetstimmar på så sätt att medborgarna själva finge bestämma för varje steg, om de ville ha mera fritid eller mera förnödenheter. Men när nu myndigheterna predikat det hårda arbetets välsignelse, blir det inte lätt för dem att tala om ett paradiset med mycken fritid och föga arbete. Det ligger nog närmare till hands för dem att ständigt finna på nya nyan, varigenom fritiden offras för produktiviteten. Jag läste nyligen om en genialisk plan, som ryska ingenjörer funnit på för att göra Vita havet och Sibiriens nordliga kust varena genom att bygga en damm över Kara-sundet. En beundransvärd plan, men den innebär, att proletariet får försaka sitt västland under ännu en generation, medan arbetets åra skall fira seger bland Arktiska Oceanens isflöt och snöstormar. Om detta kommer att inträffa, så är det följden av ett betraktelsesätt, som gör det hårda arbetet till ett ändamål i stället för ett medel. Medlet till en samhällsform, där det hårda slitet inte längre är av nöden.

Vi arbeta med en del material, som äro nödvändiga för vår existens, men därför kan detta arbete i sig för sig aldrig i livet upphöjas till ett mänskligt mål. För om så vore skulle ju vilken rallare som helst vara av större värde än Shakespear. Det är två ossaker, som vilselett vår uppfattning härom. Först och främst nödvändigheten att få den fattige att känna sig nöjd med tillvaron — något som i tusentals är förmådd de rika att predika arbetets ära, medan de själva noga aktiva de sig för att bli delaktiga av denna ära. Och för det andra ha maskinerna ännu nyhetens behag; de väcka vår tjusning genom de snabba förändringar av jordytan, som de åstadkomma.

Man menar, att en knapp tilltagen fritid är behaglig, men att människor inte skulle kunna fylla ut sin dag, om de bara skulle arbeta fyra timmar av tjugufyra. Till en viss grad förhåller det sig verkligen så, och det är civilisationens förbannelse. Nutidsmänniskan anser inte, att en sak skall göras för sin egen skull utan för något annat. Allvarligt sinnade personer t. ex. tala jämt om den förkastliga vanan att gå på bio: det leder ungdomen in på brotts väg. Men allt arbete, som erfordras för att uppföra en biograf, det är respektabelt, ty det är ar-

Blyertsbrev från en resa.

(Forts. fr. sid. 1.) av statsbidrag. Meningen med denna kongress skulle vara att formulera de krav med avseende på Folkförbundet, den internationella säkerheten och avrustningen, som regeringarna kunna tänkas gå med på — inte mycket alltså. Det gäller då först att göra front mot angreppen på Folkförbundet. Den engelska, franska och neutrala meningen är i allmänhet mot alla förslag att försvaga Folkförbundets demokratiska struktur. Därför är det ju lite underligt att denna demonstration sker under ordförandeskap av en italiener, eftersom hans land just vill skapa en grupp inom förbundet av högre-rang-stater. Likaså är det underligt att förre stortingspresidenten Hambro, känd av alla folkförbundsvänner för sin negativa, reaktionära inställning, ska spela så stor roll vid konferensen. Det andra huvudämnet vid kongressen är kravet på internationalisering av civiltjänst och skapandet av en internationell luftpolis. Den allmänna stämningen tycks vara för detta. I varje fall är led-

ningen enig och beslutsam och ingen vill höra på om man opponerar sig och framställer sina betänkligheter.

Det tredje diskussionsämnet gäller avrustningen, men den har ännu icke varit upp till behandling, det sker först i morgon, kongressens sista dag.

Men medan jag skrivit detta, har jag hunnit ett långt stycke in på denna dag och det är tid att sluta. Efter långa förhandlingar med föredrag om sanktioner och luftpolis, satt jag i ett långt sammanträde i resolutionskommittén, dirigerat av lord Cecil och excellensen Giannini, grånade i folkförbundets tjänst och blott alltför verserade i alla dess labyrinth. Sedan upplevde jag att i Hôtel de Ville vid en mottagning för oss av borgarråden, då i borgmästare Max i hand. Den lille enkle grå herrn är ju historisk, därför att han hela kriget satt i tysk fångenskap för passiv motstånd mot okkupationen.

Och det var också drömligt, att just nu, under skuggan av inbördeskrig och under allt tal om nya krig, erinras om hur marken ännu ej hunnit svalna efter den sista stora branden.

Elin Wägner.

Månadstidningen

Fönstret

vill vara ett fritt populärt forum för sociala och kulturella spösmål.

I en tid då pressen i allt större utsträckning ställts under privatkonomisk eller partipolitisk diktatur, blivit antingen geschäft eller partiforum, öppnar fönstret sina spalter för fri diskussion, kritik och upplysning i tidens samhälls- och kulturfrågor.

Ehuru tidningens redaktionella ledning i dessa frågor företräder en allmänt radikal ståndpunkt, ställer den som sin uppgift att medverka till en allsidig belysning av de olika spösmål som behandlas i tidningens spalter.

Helårsprenumerering Kr. 4:—
Lösnummer 35 öre.

Insidnadsprenumerationsavgiften för postgåro 51718 eller ring 23 33 15.

Redaktion och expedition:
Kungsgatan 6, Stockholm.

Aboner på

Norges Kvinder

Norges eneste aktuelle kvinneavis. Utkommer 1 g. ukentlig kr. 3.00 pr 1/2 år. Ekspedisjon Pilestr. 1, Oslo.

Nyktterhetsfolkets Medlemskydd

förmedlar olycksfallsförsäkring på synnerligen förmånliga villkor åt varje organiserad nyktterhetsvärd och åt envar, som är medlem av något frikyrkosamfund. Ytterst låga premier.

Intressera Eder för denna nyktterhetsfolkets speciella olycksfallsförsäkringsform.

Begär närmare upplysningar genom att ifylla och insända nedanstående kupon. (Kuponen kan insändas som korsband, porto 5 öre. Stryk över det som ej passar.)

THI NYKTERHETSFOLKETS MEDLEMSKYDD
Gamla Brogatan 32, Stockholm.

Undertecknad önskar teckna olycksfallsförsäkring såväl i som utom arbetet
Undertecknad önskar teckna olycksfallsförsäkring utom arbetet
Undertecknad önskar bli ombud för Eder.

Namn:

Yrke:

Adress:

Kom ihåg

prenumerationen
för 1934

Prenumerera på posten — eller direkt genom Tidevarvets exp. Triewaldsgränd 2, Stockholm, Postgiron. 1544 — eller ring tel. 20 48 42, så hämta vi avgiften.

bete, och man tjänar pengar på det. Den uppfattningen att allt önskvärdt arbete är sådant som inbringat profit, har alldeles förvirrat våra begrepp. Slaktaren, som försör oss med kött, och bagaren, som ger oss bröd, äro värdefulla medborgare, emedan de förläna oss pengar. Men när vi äta den löda de förestöt oss med, så anses vi böra göra det endast för att därur hämta styrka till vårt arbete. På det hela taget tycks det vara en dygd att förtjena pengar och en last att ge ut dem. Men detta är ju något absurd, eftersom det är de två sidor, varav en transaktion består. Lika väl skulle man kunna säga, att nyckeln är en bra sak, men nyckelhålet är en ondo. Individen i vårt samhälle strävar oavbrutet efter att få pengar, medan det sociala ändamålet med hans arbete består i konsumera dem av vad han producerar. Det är denna skillnad mellan individ och det sociala ändamålet med hans arbete, som gör det så svårt för människor att tänka klart i en värld, där den lockande profiten är den tändande grästan för all verksamhet. Vi tänka alltför mycket på att producera och allt för litet på att konsumera. En följd härav är blir att vi fåsta för lite vikt vid njutning och enkel lycka, och att vi vid produktionen inte räkna med det behag konsumtionen innebär.

När jag föreslår, att antalet arbetstimmar skall reduceras till fyra, så menar jag inte, att all den övriga tiden skall tillbringas i absolut lättja. Jag menar, att fyra timmars arbete skall berättiga människan till allt, som är nödvändigt för hennes existens, och att hon skall få förbruka resten av sin tid på sätt, som hon själv anser lämpligt. Ett ofrånknadt drag i ett sådant socialt system skulle vara, att skolförhållningarna påginge under längre tid än nu, och delvis måste syfta till att väcka sådana anlag, som kunde sätta människorna i stånd att på ett klokt sätt utnyttja sin fritid. Jag tänker då inte huvudsakligen på sådana ting, som kan kallas »högnutveckling». Folkdandens har dött ut utom på en del avlägsna platser, men de impulser, som gävo upphov till dem, måste ju ännu finnas kvar i den mänskliga naturen. Stadsbefolkningens nöjen ha huvudsakligen blivit passiva: gå på bio, se fotbollsmatcher, höra radio o. s. v. Detta beroende på att dess aktiva energi är helt tagen i bruk av arbete. Om de hade mera fritid, skulle de åter finna på nöjen, varav de kunde taga aktiv del.

I forna tider fanns det en liten fri klass och en stor arbetande klass. Den fria

TIDEVARVET

Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid
10—12.

EXPEDITION:

Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4
e. m. Postgiron 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.25,
kvartal kr. 1.75. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

I text 25 öre per millimeter.
Stockholm 1934

Zetterslud & Thelander Boktryckeri A.-B.

klassen åtnjöt fördelar, som inte hade sin grund i social rättvisa, och därför måste de ständigt undertrycka, begränsa sina sympatier och finna på teorier, som i någon mån kunde berättiga deras privilegier. Men trots alla avsigdigheter har dock den fria klassen skapat nästan allt det vi kalla civilisation. De odlade de sköna konsterna och upptäckte vetenskapen. De skrev böcker, upptunno filosofier och förfärdade de sociala förhållandena. Till och med de undertryckta frigjorde sig vanligen letts av denna högre stående klass. Utan den fria klassen hade mänskligheten aldrig höjt sig ur barbariet.

Men denna metod med en årligt rigt klass, var dock utomordentligt slösaktig. Ingen medlem av klassen hade lärt sig att vara flitig, och klassen som helhet var inte särskilt intelligent. Den kunde visserligen frambraga en enda Darwin, men mot honom måste ställas 10,000-tals gödsägare, som aldrig tänkte på något intelligent än rävjakt. Numera ha vi universiteten, som på ett mera systematiskt sätt skall göra, vad den fria klassen förgjorde händelsvis och som en biprodukt. Detta är ju en stor fördel, men den har sina avsevärra. Universitetets mål, som oaktat livet ut i världen, att människor, som leva i en akademisk miljö göra leva omvedta om vanligt folks liv och förutsättningar. Dessutom ha de ett sätt att uttrycka sig, som vanligen berövas deras åsikter det inflytande, de borde ha på de bruda lagren. En annan nackdel är, att universitetstuderarna på i bestämda banor, och att en originell begåvning är dödad av bli undertryckt. De akademiska institutionerna äro därför, trots den nytta de göra, icke de verkliga väktarna för civilisationens intressen i en värld, där var och en utanför dess murar är alltför upptagen för att kunna ägna sig åt gaprika forskningar.

I ett samhälle, där ingen tvingas att arbeta mer än fyra timmar om dagen, kan var och en, som är vetrig, ägna sig åt vetenskap. Och varje målare kan måla utan att svälta, hur utmärkt hans tavlor än äro. Unga skribenter behöva inte dra uppmärksamheten till sig genom sensationell skräplitteratur — de göra detta för att säkra sin existens, innan de kunna tänka på verklig konst. Men när de äntligen blivit ekonomiskt oberoende, ha de vanligen förlorat både smak för och förmåga att framställa något monumentalt —. De personer, som genom sitt yrke blivit intresserade för en viss gren av ekonomi eller politik, kunna ägna sig därtill utan den akademiska världsförvänderhet, som utmärker våra universitetsutbildade nationalekonomers arbeten. Medicinäre få tid att lära sig något om de framsteg, som gjorts på deras område. Lärare behöva inte längre kämpa så utesinnigt för att lära bort, vad de själva lärde sig i sin ungdom, men som under tiden visat sig vara osant.

Framför allt kommer det att råda lycka och glädje i livet i stället för förstorade nerver, trötthet och dyspepsi. Det arbete, som kräves, kommer att vara tillräckligt för att göra fritiden behaglig, men det kommer inte att överanstränga. Och när människorna inte längre känna sig uttrötta under sin fritid, så långa de inte bara efter sådana nöjen, som äro passiva och förlöjande. Atminstone en procent av dem kommer antagligen att ägna sin fritid åt allmännyttiga studier. De bli inte berömda av dessa studier för sitt uppehåll, deras originalitet blir inte klavbunden, och de behöva inte nödvändigt trampa i sina föregångares fotspår. Men det är inte bara i dessa utomordentligt låga fall, som fördelarna med fritid skall visa sig. Vanligt folk, män och kvinnor, som få tillfälle att leva ett lyckligt liv,

Öppet brev till
Riksdagsman Nyblom.

När man genom tidningspressen fått veta det stora antal motioner, som skall behandlas vid inrevarande riksdag, erfor man en viss trygghetskänsla vid tanken på, att våra riksdagsrepresentanter ta sitt arbete på allvar. Det är den av Eder väckta motionen angående gift kvinnans anställning i stat och kommun, som för tillfälle intresserar mig. Jag tror helt säkert, att motionen är välmenad, och jag ställer i hvidesamt, om den är välbetänkt, och jag anser den korttänkt. Det talas i motionen om dubbelvärd och mångsyssleri. Man är ju van att få höra, att det är en lycka att bli gift, men Ni har tyvärr nog rätt i, att det många gånger blir en tjänst. Och vad mångsyssleri (t. o. m. utan tillägsbegränsning) angår, så finns det väl inga som är så förtvivald grän ägna sig åt detta, som de gifta kvinnor, som arbeta inom hemmet, så mycket om det där finns barn och det saknas hjälp.

bli vänligare och få inte så stor lust till att förfölja och misstänka varandra. Lusten till krig fösevärin dels på grund härav, och dels emedan det innebär långt och hårt arbete för alla. Godhet är den moraliska egenskap, som världen bäst behöver, och godhet är följden av lugn och säkerhet, inte av ett liv i kamp och hårt arbete. De moderna produktionsmetoderna ha gett oss möjlighet till lugn och säkerhet för alla. Men i stället ha vi valt överarbete för några och svält för de övriga. Hiintills ha vi fortsatt med att vara lika energiska, som vi vore förm maskinernas tid. Det är dåraktigt av oss. Och det finns inget skäl att fortsätta med denna galskap.

Slut.

Det torde ej vara obekant för Eder, att äktenskapet i sig för sig ej är en ekonomisk garant. I det avseendet kan det bildligt talat, jämföras med ett hus, som bygges på lösan sand. Liksom det i naturen inträffar oöfväntade katastrofer så kan det även ske i äktenskapet. Om den gågen och om den stunden vet jagens i dag röd, i morgon död. Men vad vi däremot på grund av långvärg erfarenhet veta är, att så länge man lever, behövs man dagligt bröd och att för detta behövs en inkomst. Jag förstår, att det låter egendomligt för Eder, men den gifta kvinnan sigtår inte undantag härifrån. Jag vet ju inte alls, om det är Eder åsikt, men jag blir ofta, att de gifta kvinnor, som så behövs, skulle få inneha befattningar. Jag undrar bara, om i så fall till de vanliga föreskrivna ansökningshandlingarna skulle bifogas avskriften av läshandlingarna och detta skulle få följa utslaget?

I en intressant radiodiskussion härifredan framhölls, att gymnasiet har två parallella mål. Jag skulle vilja uttrycka mig på likartat sätt, då det gäller den gifta kvinnans arbete utom hemmet. Genom detta får hon stämningen dels en inkomst, dels tillfälle att erhålla vitaminer i andlig matto, om uttrycket fölls mig. Det sistnämnda värdet, som ej är det minsta, kan ej evalueras på pengor. Hon kan genom detta ge samhället ett värdefullt tillskott, antingen omedelbart genom sitt arbete eller medelbart genom hemmet. Det vore ett slöseri av staten att avhända sig denna tillgång.

När jag skrev, att jag anser Eder motion korttänkt, menade jag därmed, att Ni inte satt Eder in i, hur en lagstiftning i av Eder önskad riktning skulle verka på äktenskapsfrekvensen. Man kan ju visserligen resonera som salig Dumbo: att av äktenskap de bästa, de äktenskap som ej bli av. Men detta kan väl knappast vara ett statsintresse?

»Gudslov, att jag inte har någon flicka, det säger jag», sa en familjefar med strig övertygelse, då samtalet en gång rörde sig om nazismen. Det förefaller kanske som en egendomlig glödfekälla, men yttrandet ger oss en tankeställare. I vad mån Eder motion om gifta kvinnors anställning i statlig och kommunal tjänst är inspirerad av nazismen, vet jag ju inte. Men Ni märker väl, herr motionär, att den är klart nazistisk? För mig framstår det lika absurd om motionerna om, att alla gifta kvinnor, oberoende av sin läggning, sitt intresse och sin utbildning, skulle slöta hushållsarbete, som att motionera om att alla gifta män skola ägna sig åt modernisering jordbruket och tillhöra bondeförbundet.

Min upplattning om det arbete, våra folkrepresentanter ha sig föregjort har varit, att detta skulle ha positiv karaktär. Eder motion har ej denna egenskap. Arbetshöveln och nöden komme fortfarande att husa: de flytta endast från en lägenhet till en annan. Det är väl inte detta, som är ett samhällsintresse? Något som däremot är av allra största vikt för vårt samhälles bestånd är, att den äktenskapliga institutionen skyddas. Detta sker inte därigenom, att de, som där inträda, utsätts för restriktioner och bestraffningar. Taxeringskalendern lämnar uppgifter om våra inkomster, men vi känna därför inte till de ekonomiska förbindelserna och förpliktelserna. Man kan aldrig draga giltiga slutsatser, om man saknar erforliga premisser.

Det synes mig, som om Ni, herr motionär, vore inne på farliga vägar. I ett demokratiskt land skall väl lagstiftningen ha rätten, ej våldet, som bakgrund. SA blir inte förhållandet om skötsamma, oförvilliga medborgare utsätts för en så förtvivald behandling, som jag tror den att ägna ett arbete, för vilket de ha fallenhet, intresse och en många gånger dyrbar utbildning. Det enda för den gravande, som Eder motion anför, är deras giftermål. Kommer Eder nästa attack på riktas mot ogifta kvinnliga betafattningshavare i statlig och kommunal tjänst?

Förbindligast
Rut Hemberg-Malm.
Malmköping i febr. 1934.

Tidningen

Arbetet

är den mest spridda eftermiddagstidning som utkommer i Malmö.

Arbetet

har också den största fasta upplagan av alla eftermiddagstidningar som utkomma i Södra Sverige.

Arbetet

bygger helt på goda traditioner, läses inom alla samhällsklasser och räknas numera som en av de stora tidningarna i landet.

Arbetet

har endast en upplaga med en medelbruttoupplaga per utgivningsdag av 29,740 ex., varav den fast annonserade upplagan är 25,111 ex., enligt av Notarius Publicus bestyrkt uppgift till Tidningsutgivareföreningens formulär.

I en väl genomtänkt annonsplan finnes Arbetet alltifred upptaget.